02/11/2024

Αποκαλυπτήρια της αναδιαμορφωμένης προτομής του Ήρωα της Κύπρου Κυριάκου Μάτση στη Θεσσαλονίκη

/ Επικαιρότητα

Τα αποκαλυπτήρια της αναδιαμορφωμένης προτομής του Ήρωα της Κύπρου Κυριάκου Μάτση, μπροστά από την κεντρική βιβλιοθήκη του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, έκαναν ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης και ο πρύτανης του ΑΠΘ Χαράλαμπος Φείδας.

Πριν από τα αποκαλυπτήρια τρισάγιο στη μνήμη του Κυριάκου Μάτση τέλεσε ο Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Φιλόθεος.

Τον περασμένο Μάρτιο, κατά την επίσκεψή του στη Θεσσαλονίκη, ο κ. Χριστοδουλίδης είχε ανακοινώσει ότι η κυβέρνηση της Κύπρου θα χρηματοδοτούσε την αναδιαμόρφωση και συντήρηση του Μνημείου του Κυριάκου Μάτση, όπως και του περιβάλλοντός χώρου, σε συνεργασία με την Πρυτανεία του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου.

«Η ανάληψη από μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας των εξόδων για τη συντήρηση της προτομής του Κυριάκου Μάτση και του περιβάλλοντος χώρου στο ιστορικό πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, είναι απειροελάχιστη πράξη εκτίμησης και ένδειξης σεβασμού έναντι ενός εμβληματικού συμβόλου του έπους της ΕΟΚΑ, που συνενώνει περήφανα τους Έλληνες Κυπρίους αλλά και την κοινότητα του Κυπριακού Ελληνισμού στη Μακεδονία και ειδικότερα στη Θεσσαλονίκη», είπε στον χαιρετισμό του ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας και συνέχισε:

«Χαίρομαι γιατί σήμερα υλοποιούμε την υπόσχεση που έδωσα τον περασμένο Μάρτιο κατά την επίσκεψή μου εδώ στη φιλόξενη Θεσσαλονίκη, και υιοθετήθηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Κυπριακής Δημοκρατίας, σε συνεργασία με την Πρυτανεία του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου. Με αισθήματα βαθύτατης συγκίνησης βρισκόμαστε σήμερα εδώ, στο ιστορικό Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, για να αποθέσουμε το ταπεινό μας αντίδωρο σε έναν μεγάλο Έλληνα της Κύπρου, τον ήρωα Κυριάκο Μάτση».

Ο κ. Χριστοδουλίδης αναφέρθηκε στη ζωή και του αγώνες του Κυριάκου Μάτση και σημείωσε:

«Τέτοιες μέρες, τον Οκτώβριο του 1946, το φτωχόπαιδο από το ορεινό Παλαιχώρι της Κύπρου έφθασε στην Θεσσαλονίκη για σπουδές στη Γεωπονοδασολογική Σχολή του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου, με υποτροφία της Κυπριακής Αγροτικής Εταιρείας. Ήταν το πρώτο του ταξίδι εκτός Κύπρου, ήταν η πρώτη του επίσκεψη στη μητέρα πατρίδα και λίγες μέρες μετά μίλησε για πρώτη φορά στη γενική συνέλευση των φοιτητών του Πανεπιστημίου. Έγραψε, χαρακτηριστικά, στο ημερολόγιο του: «Στη φοιτητική συγκέντρωση δεν παρέλειψα να τονίσω τον πόνο της Κύπρου. Σ’ ένα παραλήρημα ακράτητου ενθουσιασμού η ελεύθερη νεολαία της Πατρίδας μας, άφησε την καρδιά της να σκιρτήσει από πόνο για τ’ αδέλφια της Κύπρου και έντονα διακηρύξαμε ότι ο πολιτισμός ενός λαού πρέπει να σεβασθεί αποδιδόμενης εις αυτόν ελευθερίας του».

Λίγους μήνες αργότερα, το 1947, ο Μάτσης πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Φοιτητικής Επιτροπής Κυπριακού Αγώνα, η οποία στόχευε στην αυτοδιάθεση και την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Ταυτόχρονα, έγινε μέλος της Μορφωτικής Ένωσης Εθνικοφρόνων Φοιτητών, η οποία πέραν της πνευματικής και εθνικής ανάπτυξης των φοιτητών είχε ως στόχο την παροχή βοήθειας σε άπορους σπουδαστές. Το 1948, ο Μάτσης πήρε μέρος στην Επιτροπή παρακολούθησης του προβλήματος των φοιτητικών διδάκτρων και μαζί με άλλους συνέταξε σχετικό υπόμνημα προς τα Υπουργεία Οικονομικών και Παιδείας.

Φύσει ελεύθερος και προοδευτικός, ο Κυριάκος υπήρξε θιασώτης του δίκαιου. Άξια αναφοράς, η εμφάνισή του ενώπιον στρατοδικείου για έναν φοιτητή, αριστερών πεποιθήσεων, υπερασπιζόμενος, όπως είπε, τον κάθε ιδεολόγο, ακόμα κι αν δεν συμφωνούσε μαζί του. Μετά τον Ελληνικό Εμφύλιο, ο Μάτσης περιόδευσε τη Μακεδονία όπου εμψύχωσε στρατιώτες και κατοίκους περιοχών, ενώ το 1950 ήταν από τους πρωταγωνιστές της συλλογής υπογραφών για το Ενωτικό Δημοψήφισμα που διεξήχθη στην Κύπρο.

Φιλοξένησε αρκετές φορές στο διαμέρισμά του στη Θεσσαλονίκη τον υπαρχηγό της ΕΟΚΑ Γρηγόρη Αυξεντίου, ο οποίος εκπαιδευόταν τότε στον Ελληνικό Στρατό. Στις πολύωρες συζητήσεις τους, μιλούσαν για την αγάπη τους για την Ελλάδα, για το Κυπριακό, για την ημέρα μετά τον αγώνα.

Αποφοίτησε το 1952 και με την επιστροφή του στην Κύπρο, εργάστηκε ως γεωπόνος στην Αμμόχωστο. Εντάχθηκε στην Παναγροτική Ένωση Κύπρου και διετέλεσε τομεάρχης της ΕΟΚΑ στην επαρχία Αμμοχώστου από την έναρξη του εθνικοαπελευθεωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ το 1955, του πιο ένδοξου αγώνα του Κυπριακού Ελληνισμού. Δρούσε με το ψευδώνυμο «Μιλτιάδης» και συνελήφθη από τους Βρετανούς αποικιοκράτες στις 9 Ιανουαρίου 1956. Κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων τον επισκέφθηκε ο ίδιος ο Κυβερνήτης Χάρντιγκ και του πρόσφερε το υπερβολικά μεγάλο ποσό του μισού εκατομμυρίου λιρών αν αποκάλυπτε πού κρυβόταν ο Αρχηγός Διγενής. Η απάντηση του Μάτση εξακολουθεί να ηχεί σαν προσταγή στη συλλογική μας μνήμη:

«Ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί αρετής». Λίγους μήνες μετά δραπέτευσε και επικηρύχτηκε. Στις 19 Νοεμβρίου 1958 οι Άγγλοι περικύκλωσαν το κρησφύγετό του στο κατεχόμενο σήμερα Δίκωμο, όπου βρισκόταν μαζί με δύο συναγωνιστές του, αρνούμενος να παραδοθεί. Οι αποικιοκράτες δείχνοντας για ακόμη μια φορά το πραγματικό τους πρόσωπο, κατέφυγαν στην ανατίναξη του κρησφύγετου, όπου ο Μάτσης βρήκε το θάνατο. Θάφτηκε στα "Φυλακισμένα Μνήματα" χωρίς να επιτραπεί στους συγγενείς του να παραλάβουν τη σορό του».

Εξήρε τους πολυετείς αδελφικούς δεσμούς που συνδέουν την Κύπρο με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, από το οποίο αποφοίτησαν χιλιάδες Έλληνες Κύπριοι.

«Η πολύχρονη αυτή φιλοξενία αποτελεί το στέρεο θεμέλιο για την περαιτέρω ανάπτυξη αυτών των ιστορικών δεσμών. Εξάλλου, ποτέ δεν θα ξεχάσουμε ότι στις δύσκολες ώρες που περάσαμε ως Έλληνες Κύπριοι, ο λαός της Θεσσαλονίκης, οι περήφανοι Μακεδόνες, όπως βεβαίως και ο Ελληνικός λαός στο σύνολό του, φώναζε βροντερά "παρών" και άνοιγε διάπλατα την αγκαλιά του για να μας προσφέρει, ανάμεσα σε πολλά άλλα, το πολύτιμο φως της γνώσης», είπε και πρόσθεσε:

«Επιτρέψτε μου, αγαπητέ Κύριε Πρύτανη, να εκφράσω τις θερμότατες ευχαριστίες μου για τη βοήθειά σας στην υλοποίηση αυτής της απόφασης. Είμαστε περήφανοι αφού η συνεργασία μας, ανάμεσα σε πολλά άλλα, συμβάλλει στη διατήρηση της μνήμης του Μάτση, ο οποίος λειτουργεί ως ακόμη ένας κρίκος στη μακρά εθνική αλυσίδα που μας ενώνει. Είναι μια σχέση αίματος, η οποία βασίζεται στις θυσίες των Μακεδόνων στην Κύπρο, όπως του Κωνσταντίνου Τσαγκαλίδη και του Κωνσταντίνου Τσιτιρίδη, των οποίων τα οστά ενταφιάστηκαν πρόσφατα στην Ελλάδα, αλλά και της θυσίας των Κυπρίων εθελοντών στον Μακεδονικό αγώνα στις αρχές του περασμένου αιώνα.

Υποκλινόμαστε στη θυσία όλων αυτών των αγωνιστών, οι οποίοι παραμένουν για εμάς τους νεότερους, το ανεπανάληπτο αξιακό υπόδειγμα, ειδικά για ένα λαό που αγωνίζεται εδώ και μισό αιώνα για τον τερματισμό της κατοχής και την ελευθερία του. Με απέραντο σεβασμό και με παντοτινή ευγνωμοσύνη στεκόμαστε μπροστά στην προτομή του Κυριάκου Μάτση και τον χαιρετούμε με το στίχο που έγραψε προς τιμήν του ο νομπελίστας Οδυσσέας Ελύτης: "Ο ήρωας, αληθινό φωτόδεντρο. Προχώρησε αμείλικτος μέσα στο φως, όπως ο Ιησούς Χριστός. Γνήσιο άλας της γης"».

Στον χαιρετισμό του ο πρύτανης του ΑΠΘ Χαράλαμπος Φείδας υπογράμμισε:

«Βρισκόμαστε εδώ για να τιμήσουμε τη μνήμη αυτού του αγωνιστή, ως θεματοφύλακες της Μνήμης των δύο λαών που είναι τόσο άρρηκτα συνδεδεμένοι μεταξύ τους.

Είναι, συγχρόνως, και μία ενθύμηση του ρόλου που οφείλουμε να διαδραματίζουμε ως Πανεπιστήμια στον δημόσιο διάλογο διατηρώντας «ζωντανά» στη συλλογική συνείδηση τα έργα των ανθρώπων που θυσιάστηκαν με ανιδιοτέλεια για ένα καλύτερο αύριο.

Ταυτόχρονα, συνιστά και μία επαναβεβαίωση των αμοιβαίων και ισχυρών δεσμών που υφίστανται ανάμεσα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο και την Κυπριακή κοινότητα.

Το πλήθος των αποφοίτων μας, τότε και τώρα, μέτοικοι και παλιννοστούντες, έζησαν και ζούνε τα πιο καθοριστικά χρόνια της ζωής τους ανάμεσά μας. Πρόκειται για μία διαρκή σχέση θετικής ανατροφοδότησης: εδώ είναι που καλλιεργούμε επιστήμονες και ανθρώπους και εδώ είναι που οι Κύπριοι γονείς στέλνουν τα παιδιά τους εμπιστευόμενοι πως θα το πράξουμε με τον καλύτερο τρόπο στο μέτρο των δυνατοτήτων μας.

Αυτό κάναμε ως ΑΠΘ για τον Κυριάκο Μάτση, αυτό συνεχίζουμε να κάνουμε μέχρι σήμερα ως Αριστοτέλειο καθώς πλησιάζουμε τα πρώτα εκατό χρόνια ζωής.

Και η παρουσία σας εδώ σήμερα, εξοχότατε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας, αποτελεί επισφράγιση της υφιστάμενης φιλίας και αμοιβαίου σεβασμού κάτι που μέλλεται να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο καθώς εισερχόμαστε στη νέα εκατονταετηρίδα για το ίδρυμα μας».

Στην τελετή παραβρέθηκαν η βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, Κατερίνα Νοτοπούλου, οι δήμαρχοι Θεσσαλονίκης, Στέλιος Αγγελούδης, Πυλαίας – Χορτιάτη, Ιγνάτιος Καϊτεζίδης ο διοικητής του Γ’ Σώματος Στρατού, αντιστράτηγος Αθανάσιος Γαρίνης, ο πρέσβης της Κύπρου στην Ελλάδα, Σταύρος Αυγουστίδης, ο πρόξενος στη Θεσσαλονίκη, Κωνσταντίνος Πολυκάρπου, πρόξενοι άλλων χωρών, μέλη της κυπριακής κοινότητας στη Θεσσαλονίκη κ.ά.

Περισσότερες φωτογραφίες στο άλμπουμ:

\

(Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ)